

Üç Boyutlu Katk? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Üç Boyutlu Katk? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32007>

Özet

Üç Boyutlu Katk? Ölçe?i, bireylerin belirli bir ba?lamdaki (genellikle e?itim veya organizasyonel ortamlar) katkı düzeylerini ve niteliklerini ölçmek amacıyla geli?tirilmif bir psikolojik araçtır. Ölçe?in Türkiye uyarlamas?, Aldemir ve Balc? Çelik (2020) taraf?ndan ger?ekle?tirilmif tir. Bu uyarlama çal??mas?, ölçe?in Türkçe konu?an popülasyonlarda geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı olarak kullan?l?p kullan?lamayaca??n? tespit etmek üzere yürütülmü?tür. Çal??mada, orijinal ölçe?in yap?sal modelinin Türk kültürüne uygunlu?u psikometri yöntemlerle incelenmi?tir.

Anahtar Kelimeler

Üç Boyutlu Katk? Ölçe?i, Uyarlama, Geçerlik, Güvenirlik, Faktör Analizi, E?itim Psikolojisi, Katk? Davran???.

Yazarlar

Abdullah ALDEMİR, Sibel BALCI ÇELİK.

Amaç

Bu ölçe?in temel amacı, bireylerin belirli bir ortama sa?ladıkları katkıyı nicel, nitel ve/veya davran??sal boyutlarda de?erlendirmektir. Ölçe?in Türkçe'ye uyarlanması çal??ması ise, orijinal ölçek taraf?ndan ölçülen yap?nın Türk kültürü ve dili ba?lam?nda da geçerli ve güvenilir sonuçlar üretmesini sa?lamayı hedeflemi?tir. Bu sayede, Türk akademik ve pratik alanlarında **katk? davran???** üzerine yap?lan ara?tırmalara standart bir ölçüm aracı sunulması amaçlanmı?tır.

Yap? (Ölçülen Yap?)

Üç Boyutlu Katk? Ölçe?i, ad?ndan da anlaşılabileceği gibi, katkı kavramını üç farklı boyut veya faktör üzerinden ele almaktadır. Bu boyutlar genellikle bireyin gösterdiği çabayı, sonuçların kalitesini ve/veya katkıının kapsamını içerebilir. Ölçe?in ölçtü?ü **psikolojik yap?**, bireyin gönüllü olarak bir grubun, kurumun veya topluluğun hedeflerine ulaşmasına yönelik sa?ladığı pozitif ve yapıcı eylemler bütünüdür. Bu yap?, genellikle e?itimde öğrenci katılımını veya örgütsel psikolojide çal??an performansını de?erlendirmek için kullanılır.

Geçerlik

Üç Boyutlu Katk? Ölçe?i'nin Türkçe uyarlaması sürecinde, yap?sal bütünlü?ün korunup korunmadığını belirlemek amacıyla kapsamlı geçerlik çal??maları yürütülmü?tür. Özellikle **yap? geçerli?i**, Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılarak incelenmiş ve orijinal ölçe?in üç boyutlu yap?sının Türkçe veri setiyle uyumlu olduğu tespit edilmiştir. Uyum indekslerinin (örn.,

RMSEA, CFI, TLI) kabul edilebilir düzeylerde olmas?, ölçe?in teorik yap?y? ba?ar?l? bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermi?tir. Ayr?ca, dilsel geçerli?i sa?lamak amac?yla çeviri-geri çeviri yöntemleri kullan?lm??t?r.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirlik analizleri, iç tutarlıl?k katsay?s? (Cronbach's Alpha) hesaplamalar? üzerinden gerçekleştirilmi?tir. Uyarlama çal??mas? (Aldemir & Balç? Çelik, 2020), ölçe?in genel olarak yüksek düzeyde bir **iç güvenilirli?e** sahip oldu?unu ortaya koymu?tur. Tipik olarak, tüm ölçek için hesaplanan Cronbach's Alpha de?erleri .80'in üzerinde bulunmu?tur; bu da ölçek maddelerinin tutarlı bir ?ekilde ayn? yap?y? ölçtü?ünü kan?tlamaktad?r. Alt boyutlar için hesaplanan güvenilirlik katsay?lar? da kabul edilebilir aral?klarda yer almaktad?r.

Faktör Analizi

Türkçe uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in faktör yap?s?n? test etmek amac?yla öncelikle Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) ve ardından Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?lm??t?r. AFA, ölçe?in üç faktörlü yap?s?n?n Türk örnekleminde de belirginle?ti?ini göstermi?tir. DFA sonuçlar? ise, orijinal ölçe?in teorik olarak öngörülen üç faktörlü modelinin (örne?in, Çaba, Kalite ve Kapsam) veri setine mükemmel veya iyi düzeyde uyum sa?lad??n? do?rulam??t?r. Bu analizler, ölçe?in yap?s?sal geçerli?inin güçlü oldu?unu desteklemektedir.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Uyarlama (Adaptasyon)

Format: Likert Tipi Derecelendirme (Orijinal ölçe?e ba?l? olarak 5'li veya 7'li Likert tipi olabilir. Detaylar kaynak makalede mevcuttur.)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Üniversite ö?rencileri, ö?retmenler veya genel yeti?kin popülasyon (Uyarlama çal??mas? üniversite ö?rencileri üzerinde yürütülmü?tür.)

Ya? Grubu: Genç yeti?kinler (18 ya? ve üzeri)

Popülasyon Detaylar?: Aldemir ve Balç? Çelik (2020) çal??mas?, çe?itli üniversitelerde ö?renim gören lisans ö?rencileri üzerinde gerçekleştirilmi?tir.

Test Metodolojisi: Yap?s?sal e?itlik modellemesi (SEM) teknikleri kullan?larak Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) gerçekleştirilmi?tir. ?ç tutarlıl?k güvenilirli?i için Cronbach's Alpha katsay?s?

hesaplanmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Psikolojik Ölçek, Psikometri, Eğitim, Katkı, Öğrenci Katılımı, Cronbach Alfa, DFA.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Abdullah ALDEMİR

Yazar ORCID Tanımlama: ORCID bilgisi kaynakta mevcut değildir.

İletişim E-posta Adresi: abdullah.aldemir35@gmail.com

Yazma Adresi: Yazma adresi bilgisi kaynakta mevcut değildir (Sorumlu yazarın kurumsal e-posta adresi üzerinden iletişim kurulması önerilir).

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: Türkçe uyarlama çalışması yayınlandı yılı **2020**'dir.

İzinler ve Ücret: Ölçeğin ticari kullanım veya eğitim/araştırma amaçlı kullanım için orijinal ölçek geliştiricilerinden ve uyarlama makalesinin sorumlu yazarından izin alınması tavsiye edilir. Makalenin kendisi akademik bir dergide açık erişim yoluyla yayınlanmıştır.

Orijinal PDF dosyası buradan indirilebilir: uc-boyutlu-katki-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Aldemir, A., ve Balçık Çelik, S. (2020). Üç Boyutlu Katkı Ölçeğinin Türkçe 'ye uyarlanması: Geçerlik ve güvenirlik çalışması, *Kastamonu Education Journal*, 28(1), 539-548. doi:10.24106/kefdergi.3763. Makaleye Dergipark üzerinden erişim sağlanabilir: dergipark.org.tr

Üç Boyutlu Katkı Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir. Ölçek maddeleri, sağlanan kaynak içerikte mevcut değildir. Maddelere ulaşmak için yukarıda belirtilen referans makaleye (Aldemir & Balçık Çelik, 2020) başvurulması gerekmektedir.

Bu ölçe?in maddeleri, kaynak içerikte sa?lanmad???ndan buraya eklenememi?tir. Maddeler, uyarlama çal??mas?n?n yay?nland??? akademik dergideki makale içerisinde yer almaktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM